

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

**DENEME TG-2
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLERİ •

1. C Hakimler ve Savcılar kurulunu 13 üyesi vardır. Üyelerin 7'si TBMM tarafından seçilir. TBMM'nin seçeceği 7 üyenin belirlenmesi için 2 turlu ve ad çekmeli bir oylama sistemi getirilmiştir. Her bir üyelik için ayrı ayrı gizli oylama yapılır. 1.tur'da üye tam sayısının 2/3'ünü alan aday üyeliğe seçilir. Bu oranın yakalanamaması durumunda ikinci tura geçilir. 2.tur'da üye tam sayısının 3/5'ini alan aday üyeliğe seçilir. Bu oranın yakalanamaması durumunda en çok oyu alan iki aday arasından ad çekme yöntemi ile üye seçimi tamamlanır.

2. C 2010 Anayasa değişikliğine göre HSK'nin genel sekreterliği oluşturulmuştur. Kurulun genel sekreteri, kurulun birinci sınıf hakim ve savcılar arasından göstereceği 3 aday arasından kurul başkanı tarafından atanır. Hakimler ve Savcılar Kurulu on üç üyeden oluşur ve iki daire halinde çalışır. Kurul üyeleri dört yıl için seçilir ve süresi biten üyeler tekrar seçilebilir. 2010 Anayasa değişikliğine göre kurulun sadece meslekten çıkarma cezası kararına yargı yolu açıktır. Kurulun başkanı Adalet bakanıdır, kurulun başkanı daire çalışmalarına katılamaz.

3. A 1982 Anayasası'na göre, Türk vatandaşlarının temel hakları anayasada yazan hükümler çerçevesinde kanun ile sınırlandırılabilirken, yabancıların hakları uluslararası hukuka uygun olarak sadece kanun ile sınırlandırılabilir. Dolayısı ile sınırlama olan hallerde sadece kanun ile yapılabilir.

4. E Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması konusunda tek yetkili merci Sayıştay'dır. Sayıştay, siyasi partilerin mali denetimi konusunda Anayasa Mahkemesine yardım sağlar. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını denetler. Sayıştay Anayasaya göre denetimlerini Meclis adına gerçekleştirir. Sayıştay'ın verdiği kararlara karşı idari yargı yoluna başvurulamaz. Vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay arasındaki uyumsuzluklarda Danıştay kararları esas alınır.

5. E Anayasa'nın 123. Maddesine göre kamu tüzel kişiliği kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur. Yine 46. maddeye göre kamu-laştırma yapma yetkileri bulunmaktadır. İşlemleri kamu gücü kullandıkları için işlemleri hukuka uygunluk karinesinden yararlanır.

6. B İl encümeni 7 üyeden oluşur. Valinin başkanlığında toplanır.

7. D Kaymakam Cumhurbaşkanı onayıyla atanır. İlçe de Cumhurbaşkanının idari yürütme vasıtasıdır. Anayasa'ya göre iller yetki genişliği esasına dayanır. Bu nedenle kaymakama yetki genişliği tanınmamıştır. İlçe idare şube başkanlarını vali onayıyla görevden uzaklaştırabilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

8. C 4483 sayılı kanuna göre ilçede görevli memur hakkında verilen soruşturma izni kararlarına karşı 10 gün içinde bölge idare mahkemesine itiraz edilir.

9. C 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'na göre gösterilen adrese tebligat yapılmaması halinde mahkeme dosyanın işlemde kaldırılmasına karar verilir.

10. C 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'na göre ivedi yargılama usulüne tabi davalarda ilk inceleme süresi 7 gündür. Yanıt, C seçeneği

11. D Türk Ceza Kanunu suça iştirak bakımından ikilik sistemini benimsemiştir. Her fail işlediği fiil oranında ceza almaktadır. Özgü suçlarda iştirak mümkündür ancak müşterek fail olamaz. İştirak ceza sorumluluğunu genişletici niteliktedir. Başka birini suç işlemekte araç olarak kullanan kişi fiilin cezası ile cezalandırılır cezasında artırımı gidilmez.

12. C Haksız tahrik ceza sorumluluğunu daraltan kişisel nedendir. Haksız bir fiilin etkisi altında suç işleyen kişiye daha az ceza verilir. Haksız fiile tepkinin haksız tahriki oluşturan eylemden hemen sonra verilmesi gerektiği konusunda kanunda özel bir düzenlemenin olmadığına dikkat edilmelidir.

13. B Davayı düşüren nedenler şunlardır;

- Sanığın ölümü
- Genel af
- Dava zaman aşımı
- Şikayetten vazgeçme
- Önödeme
- Uzlaşma

14. B Toplu olarak işlenen suçlarda, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle; Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir. Gözaltı süresinin uzatılması emri gözaltına alınana derhâl tebliğ edilir.

15. A Duruşmanın düzeninin bozan kişi hakkında 4 güne kadar disiplin hapsi verilebilir. Çocuklar hakkında disiplin hapsi uygulanmaz.

16. A Taşınmaz hak ve alacaklara el koymaya karar verme yetkisi yalnızca hâkime aittir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

17. B Nişanlanma, karşılıklı evlenme vaadidir. Nişanlı çift, evlendiğinde, ayrıldığında veya taraflardan biri nişanı haklı veya haksız olarak bozmaya karar verdiğinde nişanlılık kendiliğinden sona erecektir. Yine nişanlılardan biri ayırt etme gücünü yitirdiğinde, evlenme ehliyetini de yitirmekte ve nişanlılık kendiliğinden sona ermektedir. Yurtdışına taşınma ise nişanlılığı kendiliğinden sona erdiren bir sebep değildir.

18. D A'nın söz konusu kaplumbağayı E'ye bırakması durumunda, E emin sıfatıyla zilyet olacaktır. Zira eşya sahibinin elinden kendi rızası ile çıkmıştır. E'den bu malı iyiniyetle kazanan üçüncü kişinin ise kazanımı MK 988 gereği korunacaktır. Bu sebeple E'den malı alan S eğer iyiniyetli ise kazanma anında malım mülkiyetini geçerli olarak kazanacaktır.

19. E Her ne kadar hakkında kısıtlılık kararı bulunsada ayırt etme gücünden yoksun bulunması sebebiyle A, tam ehliyetsiz statüsündedir. Tam ehliyetsizlerin yaptığı işlemler kural olarak butlan ile geçersiz işlemlerdir. İşlemin tam ehliyetsiz olduğunca yararına olması dahi bu durumu değiştirmeyecektir. Dolayısıyla her ne kadar oldukça ucuza almış olsa da söz konusu işlem kesin hükümsüz nitelikte olacaktır.

20. C Dernek genel kurulundaki bir toplantıya katılmayan ve alınan kararın da iptalini talep edecek üyenin 1 ay ve 3 aylık süreler içerisinde dava açması gerekmektedir. 1 aylık sürenin başlangıcı kararın öğrenilmesi iken, 3 aylık sürenin başlangıcı ise kararın alındığı tarihtir.

21. C Tenkise tâbi sağlararası kazandırmalar şunlardır:

- Mirasbırakanın saklı pay kurallarını etkisiz kılmak amacıyla yaptığı açık olan kazandırmalar.
- Mirasbırakanın serbestçe dönme hakkını saklı tutarak yaptığı bağışlamalar.
- Ölümünden önceki 1 yıl içinde adet üzere verilen hediyeler dışında yapmış olduğu bağışlamalar.
- Mirasçının feragati karşılığında ödenen ivaz.
- Denkleştirmeye tâbi olmamak üzere mirasçıya yapılan kazandırmalar.
- Hayat sigortaları: Mirasbırakanın kendi ölümünde ödenmek üzere üçüncü kişi lehine hayat sigortası yaptığı veya böyle bir kişiyi lehdar olarak sonra belirlediği ya da sigortacıya karşı olan istem hakkını sağlararası veya ölümüne bağlı tasarrufla karşılıksız olarak üçüncü kişiye devrettiği hâllerde, sigorta alacağının mirasbırakanın ölümü zamanındaki satın alma değeri tenkise tâbi olur.

22. E Taşınır davasının açılabilmesi için davacının, yani önceki zilyedin zilyetliği iyiniyetle kazanmış bulunması şarttır. Zira, MK m. 991/II'ye göre, önceki zilyet de, zilyetliği iyiniyetle edinmemiş ise sonraki zilyede karşı taşınır davası açamaz. Örneğin, A'nın malını H çalsa, H'den de Ü çalsa, A gerek H'ye, gerekse Ü'ye karşı taşınır davası açabilir. Fakat H, Ü'ye karşı bu davayı açma hakkına sahip değildir. Keza H çaldığı malı Y'ye emanet etse fakat sonra Y malı geri vermek istemese H, Y'ye karşı taşınır davası açamaz. Bu hususta, "iki kötüniyetli zilyedden halihazır zilyed tercih edilir" kuralı uygulanır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

- 23. C** Sözleşme özgürlüğü, Borçlar Hukukuna hakim ilkelerin en başında gelmektedir. Bu ilkeye göre;
- Sözleşmeyi yapıp yapmama,
 - Sözleşmenin karşı tarafını seçme,
 - Sözleşmenin içeriğini belirleme
 - Sözleşmenin şeklini belirleme,
 - Sözleşmeyi sonuçlarına katlanmak şartıyla sona erdirmeye özgürlüklerinden bahsetmek mümkündür.
- Dolayısıyla, sözleşmenin taraflarından biri sözleşmeyi sona erdirebilirse de eğer haksız bir sona erdirmeye söz konusu ise bunun sonuçlarına katlanmalıdır.

- 24. A** Yenilik doğurucu haklar, tek taraflı irade beyanı ile yeni bir hukuki durumun meydana gelmesine sebebiyet veren haklardır. Bu yeni durum kurucu, değiştirici veya bozucu nitelikte olabilir. Bozucu yenilik doğuran haklar, kullanılmalarıyla mevcut bir hukuki ilişkiyi ortadan kaldıran haklardır. Mirasın reddi, rücu, iptal ve dönme gibi haklar mevcut ilişkiyi ortadan kaldıran nitelikleriyle birer bozucu yenilik doğuran haktır. Tanıma beyanı ise kurucu yenilik doğurmakta ve yeni bir hukuki ilişki doğmasına sebebiyet vermektedir.

- 25. E** Muvazaa, dışarıya karşı gerçeğe aykırı bir görüntü yaratmak için yapılan hukuki işlemleri ifade etmektedir. Muvazaalı işlem her zaman kesin hükümsüzdür. Muvazaalı işlemin kesin hükümsüzlüğü, buna bağlı fer'i hakların da sona ermesi sonucunu doğuracaktır. Gizli işlem ise kanunun aradığı şekli şartlara uygun olarak yapılmışsa geçerli olacaktır. Muvazaa kural olarak üçüncü kişilere karşı da ileri sürülebilir. Ancak bir yazılı borç ikrarına dayanarak iyiniyetle alacak hakkı kazanan kişiye karşı ileri sürülebilmesi mümkün olmayacaktır. Sözleşmenin tarafları, muvazaayı ancak yazılı delil ile ispat edebilir.

- 26. D** Eksik borçlar, borçluyu ifaya zorlama yetkisinin eksik olduğu borçları ifade etmektedir. Eksik borçlarda, alacaklı borçluyu ifaya zorlayamamakta, ancak borçlu da kendiliğinden borcu ifa ederse bu edimin iadesini talep edememektedir. Eksik borçlar;
- Zamanaşımına uğramış borçlar,
 - Kumar ve bahis borçları,
 - Evlenme aracılığından doğan borçlar,
 - Ahlaki ödevlerin ifasından kaynaklanan borçlar,
 - Konkordatoda arta kalan borçlardır.
- Ahlaka aykırı bir sözleşmeden doğan borçlar ise kesin hükümsüz bir sözleşmeden doğdukları için eksik bir borç olma sıfatına dahi sahip olamazlar. Bunların iadesi dahi talep edilemez. Hakim bunların iadesi için açılacak davada, bu edimin Hazine adına gelir kaydedilmesine karar verebilir.

- 27. C** İhtar, karşı tarafa varması gereken bir hukuksal işlem benzeri fiildir. Sonuç iradesinden bağımsız olarak etkisini göstermesi sebebiyle bir hukuksal işlem niteliğinde değildir.

- 28. E** İtiraz, bir borcun hiç doğmadığını veya sona erdiğini belirtmek suretiyle gerçekleştirilen savunma faaliyetidir. Def'iden farklı olarak, itiraz doğrudan hakkın varlığına karşı bir savunma içermektedir. Soruda verilen hallerden yalnızca zamanaşımı, bir def'i niteliğindedir. Zira diğer durumlarda borcun sona erdiği veya hiç doğmadığı iddia edilmektedir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

29. E Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan, faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.

Ticari işletmenin unsurları

a- Gelir sağlamayı hedefleme → Gelir elde etme amacı gütmeyen, hayır veya bağış amacıyla kurulmuş işletmeler ticari işletme sayılmaz.

b- Devamlılık → Gelir elde etmeye yönelik ticari faaliyet, belli bir zaman dilimi içinde profesyonelce sürdürülmelidir. Kısa bile olsa, belli bir zaman dilimi içinde sürekliliği planlanmış faaliyetler de devamlıdır. Faaliyetin, niteliği gereği zaman zaman kesintiye uğraması, devamlılık unsurunun bulunmadığı anlamına gelmez. Örneğin; Erciyes Dağı'nda sadece kış mevsimlerinde faaliyette bulunan kafe esnaf faaliyetini aşarsa, ticari işletme sayılır.

c- Bağımsızlık → Ticari işletmenin hem iç ilişkide hem de dış ilişkide bağımsız olması gerekir.

d- Esnaf faaliyeti sınırlarını aşma (esnaf olmama) Ticari işletme belli bir büyüklüğe sahip olmalıdır. Bu büyüklüğün sınırı esnaf faaliyetlerinin sınırını aşma olarak belirlenmiş ve bu sınırı belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir. Ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki sınır Cumhurbaşkanının kararıyla belirlenir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik Vakfı tarafından işletilen petrol istasyonu, süt üretim fabrikası, Kızılay Derneği tarafından işletilen maden suyu işletmesi, ticari işletmedir.

Bir merkeze bağlı olduğu halde, ister merkezin bulunduğu sicil çevresi, isterse başka bir sicil çevresi içinde bulunsun, bağımsız sermayesi veya muhasebesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kendi başına sınai veya ticari faaliyetin yürütüldüğü yerler ve satış mağazaları şubedir.

Şubenin unsurları

a- Aynı kişiye ait olma → Şube, merkezin sahibine aittir.

b- Temel faaliyetlerde benzerlik → Merkez ile şubenin aynı veya benzer alanda faaliyet göstermesi gerekir.

c- Dış ilişkide bağımsızlık → Şube, merkezin verdiği yetki çerçevesi içinde 3. kişilerle ilişkilerde bağımsız hareket eder.

d- Yer (mekan) ve yönetim ayrılığı → Kural olarak merkez ile şube arasında yer (mekan) ayrılığının bulunması gerekir. Aynı binanın bağımsız bölümleri, farklı katları bile ayrı yer olarak kabul edilmektedir. Şubenin merkezden ayrı bir yönetimi (idaresi) ve personeli olmalıdır.

e- Muhasebe ayrılığı → Şubenin muhasebe kayıtları merkez muhasebesinden ayrı tutulmalıdır.

f- İç ilişkide merkeze bağlılık → Şube, idari açıdan merkeze bağlıdır. Merkezin adına ve hesabına işlem yapar. Şubenin hangi işleri yapıp yapmayacağı merkez tarafından belirlenir. Hatta şubede kimlerin çalışacağına, ücretlerine vs. merkez karar verir.

Şube iç ilişkide merkeze bağlı olduğu için merkezden ayrı bir ticari işletme değildir. Şubenin ayrı bir tüzel kişiliği yoktur. Şubenin kâr ve zararı da merkeze aittir.

Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin Kızılay Şubesi ticari işletme değildir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

30. E Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten kişiye tacir denir. Ortada bir işletme olduğu sürece işletenin ticaretten yasaklı olup olmadığına veya işletmenin izne tabi olup olmadığına bakılmaz. Ayrıca işletme kimin adına işletiliyorsa tacir sıfatı ona aittir. Bu kişinin küçük veya kısıtlı olması önem taşımaz. Yasal temsilciler, kendi adına işletme işletmediği için tacir sayılmazlar. Adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığı için tacir sıfatı ortaklığa değil ortaklara aittir. Dolayısıyla her bir adi ortak tacir sayılır ve bunların iflası istenebilir.

MURAT YAYINLARI

32. D Anonim şirket genel kurulunda sermayenin % 75'i (3/4'ü) ile alınan kararlar;

“şirket işletme konusunun tamamen değiştirilmesi, imtiyazlı pay oluşturulması, nama yazılı pay senetlerinin devrinin sınırlandırılması (bağlam), tasfiyede önemli miktarda mal–aktifin toptan satılması, borçlanma senedi çıkarma, tahvil, menkul kıymet çıkarma, şirketin feshi, esas sermayenin azaltılması, şirket tescilinden itibaren 2 yıl içinde sermayenin 1/10'unu aşan bedelle mal veya işletme alımı–kiralınması”

Dış kaynaklardan sermaye artırımında pay sahiplerine tanınan rüçhan (önalım) hakkının kaldırılması veya sınırlandırılması kararı “esas sermayenin % 60'ı ile alınan karardır.”

31. C Komandit şirkette komanditer ortak, şirket borçlarından taahhüt ettiği sermaye ile 2. derecede sınırlı ve adi sorumludur. Komanditer ortak gerçek veya tüzel kişi olabilir. Komanditerler, önce aldıkları ve usulüne göre tahakkuk ettirilmiş faiz ve kâr paylarını, şirketin sonradan meydana gelen zararını kapatmak için geri vermeye zorunlu tutulamazlar. Komanditer ortak kişisel emeğini ve ticari itibarını sermaye olarak koyamaz. Komanditer (sınırlı sorumlu) ortak; taşınır eşya, taşınmaz eşya, nakit para, alacak gibi ayni ve nakdi sermayeyi getirebilir. Tüzel kişi komanditerin tasfiye haline girmesi şirket için infisah sebebi teşkil etmez, şirket kendiliğinden sona ermez. Komanditerin ölümü ve kısıtlanması halinde şirket sona ermez. Tek bir komanditer ortak varsa ve şirketten ayrılmışsa şirket kolektif şirkete ait hükümlere tabi olur.

MURAT YAYINLARI

33. E Keşideci, poliçenin müracaat borçlusudur. Poliçenin kabul edilip edilmemesi bu durum için önem taşımaz. Bonoda ise keşideci asıl borçludur. Çünkü bonoda asıl borçlu olabilecek muhatap yoktur.

34. C Hamiline yazılı çekler, senedi elinde bulunduranın hak sahibi sayıldığı çeklerdir. Dolayısıyla bu tür çeklerin devri için senedin teslimi yeterlidir. Buna rağmen, hamiline yazılı bir çekin ciro edilmiş olması senedin türünde bir değişiklik meydana getirmez. Bu durum ciro eden kişinin müracaat borçlusunu olarak takibini sağladığı için çekin garanti fonksiyonunu artırır.

36. A Kambiyo senetlerine özgü iflas yolunda itiraz ve şikayetler icra dairesine yapılır ve bu itiraz ve şikayetlerin incelemesi ise İcra Mahkemesi'nin değil Asliye Ticaret Mahkemesi'nin görevidir.

İcra mahkemesinin görevleri; şikayetleri incelemek, sıra cetveline karşı şikayetleri incelemek, hacizde ve iflasta malın masanın elinde olması halinde açılan istihkak davaları hakkında karar vermek, ihalenin feshi taleplerini karara bağlamak, genel haciz yoluyla takipte itirazı geçici veya kesin kaldırmak, genel haciz yoluyla takipte itirazı geçici veya kesin kaldırmak, itfa, zamanaşımı veya imhal sebebiyle takibin iptali, geri bırakılması ve talikine (ertelenmesine) karar vermek, gecikmiş itirazlar hakkında karar vermek, ilamlı icrada icranın geri bırakılmasına karar vermek, kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda itirazları karara bağlamak, ipoteğin fekkine (terkine–kaldırılmasına) karar vermek, icra ve iflas suçlarıyla ilgili karar vermek, iflas idaresi üyelerini seçmek, taşınmaz satışlarında kıymet takdirine ilişkin şikayetleri incelemek.

35. E Açık artırma ile satışta birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az **15** gün önce ilan edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren **1 ayı** geçmeyecek şekilde belirlenir.

37. A Haciz borçlu ve alacaklının yokluğunda da yapılabilir. Haciz esnasında tutanak tutulurken alacaklı, borçlu veya onun adına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunmazsa, bulunmayan alacaklının veya borçlunun üç gün içinde tutanağı tetkik ve diyeceği varsa söylemesi için icra dairesine davet olunur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

38. B Kambiyo takibinde genel haciz yolundan farklı olarak icra memuru senedin kambiyo senedi olduğunu ve vadesinin geldiğini görürse, borçluya senet sureti ile birlikte hemen bir ödeme emri gönderir.

Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte ödeme ve mal beyanında bulunma süresi 10 gün, itiraz ve şikayet süresi 5 gündür. İtiraz dilekçeyle icra mahkemesine yapılır.

40. B Hacizdeki istihkak davasının konusu mülkiyet, sınırlı aynı haklar ve şerh edilmiş şahsi haklardır. İflastaki istihkak davasının konusu ise sadece mülkiyet hakkıdır. Mülkiyet dışındaki sınırlı aynı haklar ve şerh edilmiş şahsi haklar konusu sıra cetveline itiraz prosedürü içerisinde çözümlenir.

MURAT YAYINLARI

39. D Masaya ait haczi mümkün malın olmaması durumunda iflâs dairesi iflâs tasfiyesinin tatiline karar verir ve ilân eder. İlânda, alacaklılar tarafından otuz gün içinde iflâsa ilişkin işlemlerin yürütülmesinin devamı istenmediği ve gideri peşin verilmemesi takdirde, iflasın kapatılacağı ihtar yer alır. İhtarın gereği yerine gerilmezse asliye ticaret mahkemesi iflâsın kapatılmasına karar verir.

MURAT YAYINLARI

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. C Yeni Keynesyen görüşün temel varsayımları şunlardır;
- Ekonomide NAIRU adı verilen enflasyonu hızlandırmayan bir işsizlik söz konusudur.
 - Para kısa dönemde nötr değildir; ancak uzun dönemde nötrdür.
 - Kısa dönem toplam arz eğrisinin pozitif eğimli olma nedeni; Yapışkan Ücret Modelidir.
 - Hem arz hem de talep şokları dengesizlik yaratabilir.
 - Piyasalar kısa dönemde kendiliğinden temizlenmediğinden "Temiz olmayan piyasa modeli" de denir.
 - Piyasa dengesizliğini esas alır.
 - Ücretlerin ve fiyatların yapışkan olması nedeniyle piyasalar kendiliğinden temizlenemez.
 - Rasyonel beklentileri, doğal işsizliği, doğal hasılayı kabul etmeleri Yeni Klasik düşünce ile ortak noktaları iken Keynesyen düşünce ile farklılıklarını oluşturur.
 - Yeni Klasiklerde Tam rekabet piyasalarında oluşan fiyat düzeyi Yen Keynesyenlerde Monopolcü piyasalarda belirlenir.
 - Kısa dönemde; hem öngörülen hem de öngörülmemeyen para politikasının çıktı düzeyini arttıracığını ancak öngörülmemeyen para politikasının daha fazla arttıracığını savunur.
 - Kısa dönemde fiyatlar esnek olmadığı için üretim etkilenir.

MURAT YAYINLARI

2. E Neo Klasik düşünce akımları şunlardır:
- Avusturya Okulu
 - Lozan Okulu
 - Cambridge Okulu
 - İsveç Okulu'dur.

Alman Tarihçi İktisat Okulu; Neoklasik iktisadın doğuş ve kendini kabul ettirme yıllarında Almanya'da ortaya çıkan, daha sonra İngiltere ve ABD'de etkili olan bir okuldu. Tarihçi okulun tümevarımçı; Neoklasik okulun tümdengelimci metodoloji arasında uzun bir hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.

MURAT YAYINLARI

3. D Kardinalist fayda kuramına göre bir malın marjinal faydası ilgili malın fiyatına eşittir. Bu durumda fayda fonksiyonu biliniyorsa türevi marjinal faydayı yani malın satış fiyatına eşittir.

$$U = -Q^2 + 20Q$$

$$MU = -2Q + 20 \quad MU = P = 6$$

$$6 = -2Q + 20$$

$$2Q = 14$$

$$Q = 7$$

4. B İkame etkisi her zaman negatif değer alacağından, gelir etkisi ikame etkisi ile aynı yönde ise o da negatiftir. Gelir etkisinin negatif olduğu mallar normal mallardır. Normal mallarda talep kanunu geçerlidir. Bu nedenle Marshallian talep eğrisi negatif eğimlidir. İkame etkisinin her zaman negatif olması nedeniyle telafi edilmiş talep eğrisi negatif eğimlidir.

$$\dot{I}E(-) = GE(-)$$

$$TE(-) = \dot{I}E(-) + GE(-)$$

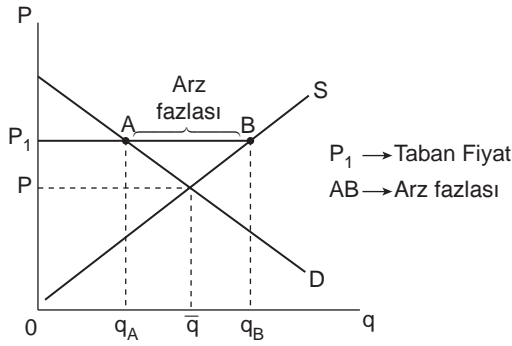
5. A Talep fonksiyonu $Q_d = 4P^{-1}$ ise talep eğrisi ikizkenar hiperboldur. Çünkü talebin fiyat esnekliği malın fiyatının üssü olan -1 'dir. Soruda ilgili mala yapılan toplam harcama sorulmaktadır.

$$TR = P \cdot Q$$

$$TR = P \cdot 4 \cdot P^{-1} = 4$$

6. E Hükümetlerin malın piyasada işlem göreceği en düşük fiyatı tespit etmesine taban fiyat uygulaması denir. Piyasa denge fiyatının üstünde belirlenmiş bir taban fiyat, bir yandan verimsiz işletmeleri koruyarak veya yenilerinin ortaya çıkmasına yol açarak, diğer yandan, ikame etkisi nedeniyle piyasaya talebini başka mallara kaydırarak toplumsal refahı azaltıcı etkiler yaratır.

Özellikle tarım sektöründe uygulanan ve çiftçileri korumak amacıyla yapılan taban fiyat uygulamasının etkileri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. P q düzeyinde oluşan piyasa denge fiyat ve miktarı hükümet müdahalesinden sonra değişmiş ve fiyat Pf düzeyine çıkarılarak bir arz fazlası ortaya çıkmıştır (AB). Yeni fiyat düzeyinden daha az mal tüketicilerce talep edilir. Kalan mal ise ihraç edilmek üzere hükümet tarafından satın alınır. Bu uygulama sonucu kaynakların etkin kullanılması sorunu gündeme gelir. Taban fiyatı uygulaması faktör piyasalarında da yaygındır. Asgari ücretin belirlenmesi bu uygulamaya örnek gösterilebilir.

Taban fiyat sonucunda ortaya çıkan arz fazlası uygulanan taban fiyat düzeyine, arz ve talep eğrilerinin eğimlerine (esnekliklerine) bağlıdır.

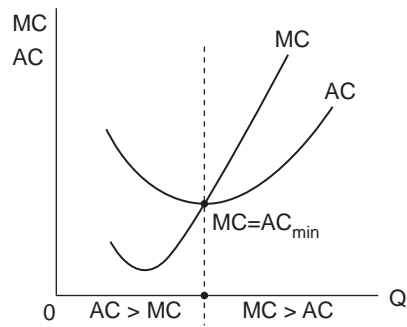
7. B $Q = A K^a L^b$ şeklindeki bir Cobb- Douglas üretim fonksiyonunda a ve b değerleri firmanın uzun dönemde ölçeğini gösterir.

Buna göre;

- $a + b = 1$ ise ölçeğe göre sabit getiri koşulları geçerlidir. Bir başka deyişle faktörler aynı anda aynı oranda arttığında üretim artış oranı faktör artış oranına eşit olacaktır.
- $a + b < 1$ olduğunda üretimde ölçeğe göre azalan getiri koşulları geçerlidir. Örneğin her iki faktör aynı oranda arttığında üretim artışı girdilerdeki artış oranının gerisinde kalmaktadır.
- $a + b > 1$ durumunda ise ölçeğe göre artan getiri koşulları geçerli olup üretim artışı girdilerin artış oranının üzerinde kalacaktır.

Ölçeğe göre sabit getiri durumunda $a + b = 1$ olduğundan $b = 1 - a$ olur.

8. C

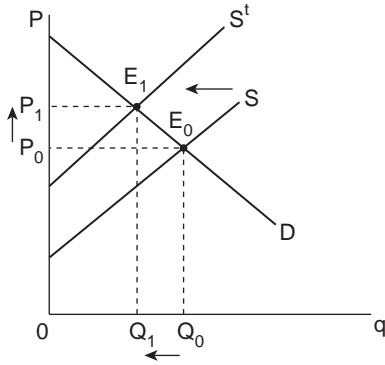

MC > AC ise marjinal ve ortalama maliyet artmaktadır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

9. C

Birim başına salınan vergiler spesifik vergilerdir. Bu vergi uygulaması sonucunda arz eğrisi paralel sola kayar.

Vergi sonrası fiyat değişimi aynı zamanda tüketiciye yansıyan kısımdır.

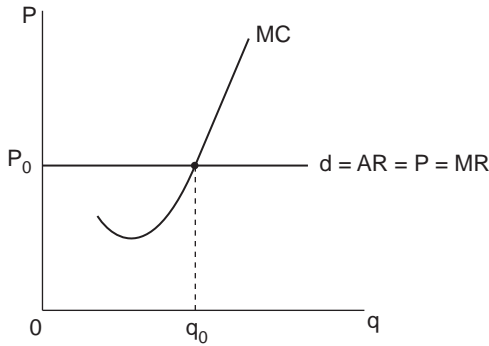
$$\frac{\text{Tüketici yansıyan kısmı}}{(\Delta P = P_1 - P_0)} = \frac{|\text{eğim}_D|}{|\text{eğim}_D| + \text{eğim}_S} \cdot T$$

$$P = 90 - 3q \rightarrow |\text{eğim}_D| = \frac{\Delta P}{\Delta q} = -3$$

$$P = 60 + 6q \rightarrow \text{eğim}_S = \frac{\Delta P}{\Delta q} = +6$$

$$\Delta P = \frac{|-3|}{|-3| + 6} \cdot 12 = \frac{3}{9} \cdot 12 = 4$$

10. D

Kâr maksimizasyonu koşulu;

$$MC = MR$$

$$MC = AR$$

$$MC = P$$

- Ortalama maliyetin fiyat veya marjinal maliyet ile ilişkisi bilinemez. Ancak firmanın ne kadar kâr elde edildiği bilinirse;
- Aşırı kâr varsa $AC > P = MC$
- Normal kâr varsa $AC = P = MC$
- Zarar varsa $AC < P = MC$

11. A Monopolcü firmanın fiyatını marjinal gelirin (dolayısıyla marjinal maliyetin) üstünde belirlemesi sonucu elde ettiği kazanca monopol rantı denir. Monopolün fiyatını ortalama maliyetin üstünde belirlemesi sonucu ortaya çıkan kazanç sorulsaydı o zaman monopolün kârından söz etmek mümkün olurdu.

12. B Tam rekabet piyasasında yer alan firma uzun dönemde optimal ölçek (LRAC'nin min olduğu yer) tam kapasitede (SRAC'nin min olduğu yer) normal kâr elde ederken tekellerde yer alan firma optimalin altı (LRAC'nin azalan kısmı) eksik kapasitede (SRAC'nin azalan kısmı) normal kâr elde eder.

13. D Oligopol piyasasında firma sayısının sınırlı olması piyasaya girişin serbest olmamasının sonucudur. Oligopol piyasalarında pazara giriş engellerinin en önemlileri teknoloji ve üretim maliyetleridir.

14. E Anlaşmaz Oligopol Modelleri;

- Cournot
- Stackelberg
- Chamberlin
- Bertrand
- Edgeworth
- Sweezy (Dirsekli Talep)

Kartel açık anlaşmalı oligopol teorisisidir.

15. E Beklenmeyen Enflasyonun Maliyetleri:

- Alacaklılardan borçlulara bir servet transferidir.
- Devletin borçlarının reel değeri azalır,
- Ücretlilerden firma sahiplerine doğru bir kaynak aktarımıdır.
- Birikmiş tasarrufların reel değerini azaltır.
- Uzun vadeli borçların yükünü azaltır.
- Fiyatlar ücretlerden hızlı arttığı için gelir dağılımını bozar.

16. E Yapısal işsizlik ile friksiyonel işsizliğin toplamından oluşan doğal işsizlik oranını düşürmeyi amaçlayan politikalara yapısal politikalar denir.**17. B** $Y_D = Y - T + TR$

$$Y_D = 3000 \text{ ise } cY_D = \text{Uyarılmış tüketim} = ?$$

$$C = C_0 + c \cdot Y_D$$

$$C = 50 + 0,80 \cdot (Y - T + TR)$$

$$c \cdot Y_D = 0,80 \cdot 3000 = 2400$$

$$c = 0,80$$

$$C_0 = 50$$

18. E Klasik modelde para arzı %20 artarsa miktar kuramına göre sadece fiyatlar genel seviyesi %20 artar.

$$M \cdot \bar{V} = P \cdot \bar{Y} \quad P \cdot Y = \text{Nominal GSYİH}$$

$$\% \Delta M = \% \Delta P \quad (P \uparrow Y) = \text{Nominal GSYİH} \uparrow$$

Fiyatlar genel seviyesindeki %20 artış nominal GSYİH'nin da %20 artmasına neden olur.

19. B Para talebi eğrisi görece daha dik ise para talebinin faiz esnekliği (h) düşük demektir. Ayrıca LM eğrisinin eğimini belirleyen faktörlerden birisi de para talebinin faize duyarlılığıdır. LM eğrisinin eğimi para talebinin faize duyarlılığı azaldıkça LM dikleşecektir.**20. B**

$$\begin{aligned} \text{Tahvilin şimdiki değeri} &= \frac{\text{Tahvilin gelecekteki değeri}}{(1 + \text{Faiz oranı})^n} \\ &= \frac{240}{(1 + 0,20)^1} = 200 \end{aligned}$$

n: Dönem sayısı

21. E LM Eğrisini Sola Kaydıran Etkenler;

- Fiyatlar genel düzeyi sabitken, nominal para arzının azalması
- Nominal para arzı sabitken, fiyatlar genel düzeyinin artması
- Paranın dolanım hızının azalması
- Otonom para talebinin artması
- Tahvillerin riskliliğinin artması
- Finansal araçların getirisinin azalması
- Kredi kartı kullanımının azalması
- Para ikamesinin azalması
- Servet düzeyinin artması
- Finansal yeniliklerin azalması

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

22. C Üçlü Açmaz (Sürdürülemez Üçlü, Kutsal Olmayan Üçlü, Bağdaşmayan Üçlü):

Jeffrey A. Frankel tarafından 1999 yılında ortaya atılmıştır. Karar vericilerin aynı anda:

- Tam sermaye hareketliliği (a)
- Sabit döviz kuru sistemi (b)
- Bağımsız bir para politikası (c) bağlamında bir iktisat politikası izlemelerinin mümkün olmamasıdır. Buna göre aynı anda izlenebilecek üç alternatif politika vardır:
- a ve b
- a ve c
- b ve c

Yukarıdaki şekle göre bir kenarın iki ucundaki araçları kapsayan iktisat politikası üçüncü araç olarak o kenardaki politika aracını da kapsamak zorundadır.

Para Kurulu: Bir tür sabit kur uygulaması. Döviz rezervi karşılığı sabit kur üzerinden ulusal para çıkararak bir kurumsal düzenleme.

MURAT YAYINLARI

24. B Anlık hazın cazibesi; D. Laibson tarafından ortaya atılmıştır. Laibson'a göre, tüketiciler her zaman rasyonel hareket etmez, bazen sadece o an çok beğendiği için yanından geçtiği mağazadan ürün alırlar. Teori tüketimi açıklarken insan psikolojisini de kapsamaktadır. Bu şekilde "davranışsal iktisat" olarak adlandırılacak yeni bir alt dal geliştirilmiştir.

25. C Toplam rezervler = Zorunlu Rezervler + Serbest Rezervler

$$(R) = (RR) + (ER)$$
$$r = \frac{RR}{DD} \quad 0,10 = \frac{RR}{500} \quad RR = 50$$
$$R = 50 + 200 = 250$$

MURAT YAYINLARI

23. A Vergi oranlarının azalışı çarpan katsayısını artırarak önce IS eğrisini sonra da AD eğrisini sağa kaydırır. Böylece toplam talep artmış olur. Diğer etkenlerin azalması toplam talebi azaltıcı etki yaratır.

26. B Parasal taban kaynağına göre net iç varlıklar ve net dış varlıklar toplamından oluşur. Kullanıma göre ise dolaşımdaki nakit ve rezervler toplamından oluşur.

27. E Bir ülkede enflasyonun olması paranın iyi bir değer saklama aracı olmadığını gösterir. Enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde nakit ikamesi vardır. Yani bireyler ulusal para yerine yabancı parayı tercih ederler.

30. A Kârlı dış ticaret için yurt dışı fiyat oranının yurt içi fiyat oranından daha yüksek olması gerekir. Bu nedenle iç fiyat doğrusu dış fiyat doğrusundan daha yatıktır.

MURAT YAYINLARI

28. C Faiz koridorunun kullanımında günün daha geç zamanları için daha yüksek borç verme faiz oranı limiti ve daha düşük borç alma faiz oranı limiti belirlenmektedir. Bu zaman diliminde borçlanmaya geç likidite penceresi denir.

31. C Metzler paradoksu, tarife sonucu, malın yurt dışı ve yurt içinde tarife öncesine göre daha ucuz hale gelmesidir. Bu durumda tarife yurt içi üretime negatif koruma sağlar. Bu durum tarife koyan ülkenin büyük ülke olması halinde geçerlidir. Küçük ülke pazar payını kaybetmemek için satış fiyatını düşürür. Bu durumda vergi yükü ihracatçıya yansır.

MURAT YAYINLARI

29. E Ülkenin faktör stokundaki artış kıt olan faktörün daha hızlı büyümesi şeklinde ise ticarete karşı büyüme söz konusudur. Ancak ihracat sektöründe yoğun olarak kullanılan faktör daha hızlı artıyorsa ticaret artırıcı büyümedir.

32. C Ödemeler bilançosunda cari işlemler ve sermaye hesabı otonom işlemlerdir. Otonom işlemler ödemeler bilançosunda dengesizlik yani açık veya fazla yaratan işlemlerdir. Ödemeler bilançosunda açık ya da fazla giderici işlem ise denkleştirici işlemdir ve resmi rezervler hesabıdır.

33. B Fizyokratlar, Merkantilistler gibi servetin ve büyümenin kaynağını araştırmışlar, fakat Merkantilistlerden farklı olarak servetin mübadeleden (dış ticaretten) değil, üretimden doğduğunu belirtmişlerdir. Onlara göre servet birikimi ve büyümenin kaynağı "tarımdaki iktisadi artıktır." Ülkenin iktisadi büyümesinde ve servet birikiminde tek verimli olan sektör tarımdır.

36. E İçsel büyüme kuramında eksik rekabet piyasalarının modele dahil edilmesi önemlidir. Çünkü iktisadi yaşam tam rekabet koşulları içinde değildir. İçsel teknolojik gelişmenin ve yeniliğin bir özelliği de piyasaların optimalin altında olmaları sonucunu yaratır olmasıdır. Bunun nedeni yeniliğin oluşabilmesi için monopolistik piyasalar gerekmektedir. Yeniliğin sağladığı monopol kârı firmaları daha fazla yenilik yapmaya yöneltmektedir.

MURAT YAYINLARI

34. D Besters'e göre toplumlar, sınırlı sosyal oluşumları ve doğuştan ya da nesilden nesile geçen statükolarıyla statik bir toplum görünümünü verirler. Böyle statik bir toplumda, din ve geleneklerle belirlenmiş ahlak anlayışı, görenekler ve yaşam biçimi büyük ölçüde pasif davranış biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olur. Ayrıca bu değerler, toplumda kimi zaman görülen bireysel sayılabilecek her aktif biçimlenme, değişme isteğine yabancı kalan kadercilik anlayışının da temelini oluşturur.

37. D 1. Beş Yıllık Sanayileşme Planı ile ülke genelinde planlı sanayileşmeye geçilmiştir. Devlet böylece iktisadi hayata doğrudan girmiştir. Dolayısıyla bu plan sadece devlet tarafından kurulması amaçlanan sanayi işletmeleriyle ilgili yatırım projelerini kapsamaktadır.

MURAT YAYINLARI

35. A Nurkse'ün modeli, ekonominin bütün kesimlerinde bir büyümeyi değil, çok sayıda kesime yatırım yapılmasını önermektedir. Nurkse dengeli kalkınmayı, pazar büyüklüğünün yatırımlara bağlı olmasıyla açıklar. Nurkse'de dengeli gelişme, özellikle iç piyasanın büyümesine olumlu etkisi bakımından önemlidir. Birkaç alanda birden yapılacak yatırımlar üretim artışına yol açacak, bu da giderek iç piyasanın darlığıyla ilgili olumsuzlukların azalması sonucunu yaratacaktır. Birkaç üretim alanında birden birbirini tamamlayan yatırımların yapılması ekonomide daha fazla verimlilik artışı sağlayacaktır.

38. B 24 Ocak 1980 Kararları'nın amaçları:

- İthal ikameci sanayileşmeden ihracata dayalı sanayileşme politikasına geçiş
- Gerçekçi kur politikası
- İthalatın serbestleştirilmesi
- Yabancı sermayeyi teşvik
- İhracatı teşvik
- Sübvansiyonların azaltılması
- Fiyat kontrolleri
- Serbest piyasa ekonomisine geçiş

39. E Enflasyonla Mücadele Programı'nın ana hatları:

- Tüketici enflasyonunu tek haneli rakamlara indirmek
- Büyüme potansiyelini arttırmak
- Reel faizleri makul düzeye düşürmek
- Kaynakların daha etkin ve adil dağılımını sağlamak
- Faiz dışı bütçe dengesini sağlamak
- Kamu borçlarının GSMH'ya oranını istikrara kavuşturmak
- Asgari ücret ve memur maaş artışlarını TÜFE oranında arttırmak
- TÜFE ile uyumlu döviz kuru sepeti

40. C 2001 Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'ndaki harcama tedbirleri:

- Kamu harcamalarının azaltılması
- Memur sayısının arttırılmaması
- Sağlık harcamalarının disiplin altına alınması
- Tarımsal desteklemelerde kısıntı
- Destekleme fiyatlarının öngörülen enflasyonu aşmayacak şekilde arttırılması

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. **C** Erdemli mallar kavramı, kamu ekonomisine Musgrave tarafından kazandırılmıştır. Bu tür mallar "toplum için faydalı özel mal" (merit mallar) olarak da bilinir. Söz konusu mal ve hizmetler, büyük ölçüde özel mal niteliklerine sahiptir, ancak tüketilmeleri toplum için faydalıdır. Bu mallar bölünebilen, tüketimden mahrum bırakılma yani dışlama ilkesinin uygulanabildiği ancak bedel karşılığı sunumu mümkün olmayan (arzulanmayan) mallardır. Dış faydası dikkate alınmadığında özel ekonomide genellikle gerekli olan düzeyin altında üretilmeleri, devletin gelir dağılımı ve ekonomik büyümeye yönelik fonksiyonlarının başarılı olarak yerine getirilmesini engellediği için, ya doğrudan devlet tarafından bedelsiz bir biçimde topluma sunulur yahut piyasa fiyatının altında pazarlanırlar. Erdemli malların tedarikini devlet, toplum tarafından uygun düzeyde tüketilmesi için bütçe aracılığıyla sağlar. Üretim, yarı kamusal mallarda olduğu gibi serbest piyasaya bırakılırsa sosyal etkinlikten uzaklaşacaktır.

2. **D** Arz yönlü iktisatçılar, devletin ekonomideki rolünün çok abartıldığını ileri sürerek devletin payının küçültülmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Arz yönlü iktisatçılar, daha küçük bir devlet ve rekabete dayalı daha geniş bir pazar ekonomisini önermişlerdir. Bu çerçevede özellikle vergi indirimleri çok önemsenmiş, düşen vergi oranlarının, devletin vergi hasılatını daha da arttıracığı savunulmuştur. Arz yönlü iktisatçılara göre; ekonomiye devlet müdahalesi azaltılmalı, kamu harcamaları ve vergiler düşürülerek devlet bütçesi küçültülmeli, ekonominin rekabetçi yapısı gerekli teşviklerle korunarak, piyasaya giriş daha serbest hâle getirilmeli, ekonominin düzenlenmesinde maliye politikası değil, para politikası belirleyici olmalı, sıfır tabanlı bütçe hazırlama tekniği kullanılarak kamu fonlarının israfı önlenmelidir.

3. **B Pazarlanabilir Kirletme Hakları (Permiler):** Negatif dışsallıkları azaltmada uygulanan çözümlerden bir tanesi de, devletin işletmelere, belirli miktarda kirlilik yayma hakkı veren permiler dağıtması ve bu permilerin piyasada alınıp satılarak, kirlilik yaratan emisyonların kontrol altında tutulmasıdır. Bu sistemde, emisyonlarını kısıtlayan bir firma, emisyon yayma hakkını, daha fazla üretim yapmak (kirlletici emisyonlarını arttırmak) isteyen başka bir firmaya satabilmektedir. Böylece, hakların piyasa fiyatı, üretimi azaltmanın marjinal maliyetinden yüksek olduğu sürece firmalar emisyon yayma haklarını satacaklardır. Bu sistemin vergiler ya da cezalardan üstün tarafı, üretim sonucunda oluşacak kirlilik konusunda belirsizlik olmaması, devletin ne kadar kirlilik yaratılacağına baştan kendisinin karar vermesidir. Ancak, bu hakların firmalar arasında nasıl dağıtılacağı konusunda zorluklar mevcuttur.

4. **A Üreticiden tüketiciye dışsallık:** Bir üretim faaliyetinin, tüketicileri olumlu veya olumsuz etkilemesi sonucu oluşan dışsallıktır. Bir telefon operatörünün yeni teknoloji kullanması sonucu tüketicilerin telefon görüşmelerini daha ucuza gerçekleştirilmesi üreticiden tüketiciye pozitif dışsallıktır; hava kirliliği yayan bir fabrikanın yörede yaşayan halkın sağlığını bozması üreticiden tüketiciye negatif dışsallıktır.

5. **E Kamu harcamalarında gerçekte artış nedenleri:**

- Savaşlar
- Devlet anlayışındaki değişimler
- Kamu hizmetlerinin yaygınlaşması ve yoğunlaşması
- Vatandaşların hayat standartlarının yükseltilmesi (sosyal nedenler)
- Bilimsel ve teknik gelişmeler

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

6. D Kamu sektörünün tüm idari organları tarafından yapılan harcamaların toplamı kamu harcamalarını oluşturmaktadır. Harcamayı yapan idari birimleri dikkate alarak yapılan sınıflandırma türü idari (organik) sınıflandırmadır. İdari (organik) sınıflandırma, geleneksel bütçe sisteminin benimsediği bir yöntemdir. Bu sınıflandırma, hangi kamu kuruluşunun cari dönemde ne kadar harcama yaptığını gösteren ve kuruluşların alt alta listelenerek dikey toplama yoluyla toplam kamu harcaması rakamının tespit edildiği bir sınıflandırma türüdür. Kurumların hangi alanlara harcama yaptığını görmediğimiz bu sınıflandırma türünde tek amaç, kamu sektörünü oluşturan organların ne kadar harcama yaptığını görmektir.

MURAT YAYINLARI

7. B Yatırım harcamaları, devletin sermaye birikimini gerçekleştirmek amacıyla sermaye malları alımına yönelik yaptığı ve sağladıkları faydaları yıllara yayılan harcamalardır. Yatırım harcamaları ekonominin kapasitesini genişleten harcamalar olduğundan, üretimi arttıran harcamalardır. Bu harcamalara baraj ve otoyol yapımı ile makine ve teçhizat alımı örnek olarak gösterilebilir.

MURAT YAYINLARI

8. C Rostow Gelişme Aşamaları Kuramı'nda, kamu harcamalarının artışını ekonomik kalkınma süreci ve bu gelişimin sağlanmasında devletin oynadığı rolün önemi ile açıklamaktadır. Rostow'a göre, mali (fiskal) ve mali olmayan (ekstra fiskal) görevlerin gerçekleştirilmesi açısından devletin rolünün artması kamu harcamalarının artması sonucunu oluşturmaktadır.

MURAT YAYINLARI

9. B Gelir Dağılımı Açısından Nötr Olan Kamu Harcamaları: Milli savunma, adalet, diplomasi gibi tam kamusal hizmetlere yönelik kamu harcamaları gelir dağılımını hiç etkilemez.

10. C Hükümet, kamu harcamalarını ve vergileri aynı miktarda arttırsa GSYH, kamu harcamalarındaki artışa eşit miktarda artar. Denk bütçe çarpanı, ilk kez Trygve Magnus Haavelmo tarafından ortaya atıldığı için Haavelmo Teoremi diye de biliniyor.

11. C İhale yöntemi; en yüksek vergi hasılatını getirmeyi taahhüt edene vergi toplama yetkisini veren bir yöntemdir. Vergi toplama yetkisi mültezime doğrudan verilmek yerine, ihale edilerek en yüksek hasılatı getirecek kişiye verilir. Ancak günümüzde kullanılmayan bir yöntemdir.

12. A Verginin yansıtılma işlemi çok sayıda tekrarlanır ise bu durumda sınırsız yansımada söz edilebilir. Bazı düşünürler, vergiyi yüksekte durgun bir suya bırakılan taşla benzetmektedirler. Bu taşın düştüğü noktadan itibaren meydana gelen dairelerin giderek yayılıp sonunda kaybolması gibi verginin de yansıtılma yolu ile sonunda ekonomi içinde eriyip gittiği ileri sürülür. Yansıtılma ekonomide yayılırken giderek etkisini kaybedip vergi yükü bir grup veya kişi üzerine yerleşecektir. Ödenen verginin belli bir kişi veya grup üzerine yerleşmesi ve bir daha aktarılmaması ise sınırlı yansıtılma olarak adlandırılmaktadır.

MURAT YAYINLARI

13. B Senyoraj geliri, fiyat para sisteminde Merkez Bankasının para arzını arttırarak ve parasal tabanı genişleterek elde ettiği emisyon gelirdir. Altın para sisteminde ise, paranın basım maliyeti ile nominal (itibari) değeri arasındaki farka eşittir. Senyoraj Eğrisi, ters U veya çan şeklinde bir eğridir. Senyoraj gelirin büyüklüğü reel para talebine ve ekonominin reel büyüme hızına bağlıdır. Ekonomide para talebi > para arzı ise, Merkez Bankası para arzını arttırarak, optimal para arzına eşit olan para arzı = para talebi noktasına kadar senyoraj geliri arttırabilir. Para arzı optimalken senyoraj geliri maksimumdur. Ancak Merkez Bankası optimal para arzını aşarak aşırı bir parasal genişlemeye giderse, ekonomide enflasyon artar, enflasyon vergisi ödemek istemeyenler para ikamesine yönelerek tasarruflarını enflasyondan koruyacak döviz, altın gibi tasarruf araçlarına yönelir, para talebi azalır, senyoraj geliri azalır. Senyoraj geliri, aslında tasarruf sahiplerinin ödediği enflasyon vergisidir.

MURAT YAYINLARI

14. D **Matrahtan İndirim Yöntemi:** Kişinin gelirinden en az geçim indirimi tutarının indirilmesi ve kalan kısmın vergilendirilmesidir.

Vergiden İndirim (Dekot) Yöntemi: Kişinin gelirinin tamamının vergi oranına tabi tutulmasıyla vergi miktarının bulunması ve daha sonra da en az geçim indiriminin vergiye tabi tutulması suretiyle elde edilen tutarın vergi miktarından düşülmesidir. Türkiye’de asgari geçim indirimi uygulaması dekot yöntemiyle uygulanmaktadır.

Bölme Yöntemi: Kişinin toplam gelirinin hanedeki kişi sayısına bölünüp, çıkan tutarın vergi oranına tabi tutulup, vergi miktarının daha sonra tekrar kişi sayısı ile çarpılmasıyla elde edilen bir yöntemdir.

15. B Düz oranlı bir vergi tarifesinde her dilimdeki matraha sabit bir miktarda indirim yapılması veya her dilimdeki vergi borcuna sabit bir miktarda zam yapılması, söz konusu tarifeden gizli artan oranlı tarife olmasına yol açmaktadır. Çünkü böyle bir tarifede, tıpkı artan oranlılıkta olduğu gibi, ortalama vergi oranı matrah arttıkça artmaktadır.

16. D Vergi konusunun tüm unsurlarının vergilendirilmesi durumunda geniş tabanlı (genel) vergi, vergi konusunun bazı unsurlarının vergilendirilmesi durumunda dar tabanlı (özel) vergi söz konusudur. Tüm harcamaları kapsayan KDV geniş tabanlı, bazı malların tüketimini kapsayan ÖTV dar tabanlı vergiye örnektir.

17. C 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre tebliğ olunan vesikalar, esasa müessir olmayan şekil hatalarından dolayı hukuki kıymetlerini kaybetmezler. Vergi ihbarı ile ilgili vesikalarda mükellefin adının, verginin nev'i veya miktarının, vergi mahkemesinde dava açma süresinin hiç yazılmamış olması veyahut bu vesikaların görevli bir makam tarafından tanzim edilmemiş bulunması vesikayı hükümsüz kılar.

18. A

- Uzun vadeli borçlar ve tahviller, daha çok amortisman (turn over) süresi uzun olan büyük yatırım projelerinin finansmanı amacıyla kullanılır. Amaç yatırımın kendi getirisiyle borcun anaparasını ve faizini borçlanmaya gerek kalmadan ödeyebilmektir.
- Devletin uzun vadeli borç alabilmek için ihraç ettiği borç senetlerine **devlet tahvili** denir.
- Tahviller sermaye piyasalarında işlem görür. Sermaye piyasasında vade uzun, faiz haddi yüksek, risk fazladır.
- Devlet tahvilleri tertipler halinde çıkarılır, her tertipte birden fazla seri bulunabilir.
- Devletin tertipler halinde ihraç ettiği tahviller defter-i kebire kaydedilir.
- Devlet tahvillerinin beraberinde getirdiği yükümlülükler süreklilik arz eder ve borçlar tamamen ödenmedikçe sona ermezler.
- Tahvil başabaştan ihraç edilir ve ödeme zamanı geldiğinde üzerinde yazılı değer ödenir.
- Devlet tahvillerinin faiz kuponu vardır.
- Uzun vadeli borçlar kısa vadeli nakit ve bütçe dengelessizliğini gidermek için kullanılmaz.

19. E **Piyasanın Uyuşuğu Kriteri:** İç piyasadadan alınan borçlar iç borç, dış piyasadadan alınan borçlar dış borçtur.

20. B Devlet tahvillerinin nominal değerinin altında bir değerle satılmasına başabaşın altında ihraç denir. Başabaşın altında ihraç sonucunda faiz artacağı için tahvile olan talep artar. İskontolu fiyatla satılan bonoların veya tahvillerin anaparasının geri ödenmesinde devlet kâğıdın kupür büyüklüğünü, nominal değerini esas alır. Nominal değerle iskontolu fiyat arasındaki fark ihraç primidir.

Tahvil sahipleri faiz kuponunda yazılı olan faize ek olarak ihraç primi de elde ederler. Ancak bono sahipleri sadece ihraç primi elde ederler.

21. D Borçların borç sözleşmesindeki faiz hükümlerine aykırı olarak yönetilmesine **konversiyon** denir. Borç sözleşmesine aykırı olarak yüksek faizli borcun düşük faizli borca çevrilmesidir. Düşük faizli devlet tahvillerinin yüksek faizli devlet tahvilleri ile değiştirilmesine de **tersine borç değiştirme** denir. Konversiyonla birlikte eski borç yerine yeni bir borç getirilmiş olmaktadır.

22. A Keynesyen Yaklaşım'a göre, borçlanma önemli bir maliye politikası aracıdır, borçlanmanın refah etkileri borç yükünden daha güçlüdür. Çünkü devlet borçlanmayla kamu harcamalarını finanse eder, kamu harcamaları çarpan etkisiyle milli geliri artırır, harcamaların refah etkisi borcun yük etkisini aşar.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. C Genel Kamu Hizmetleri:

- Yasama ve Yürütme Organları
- Finansal ve Mali işler
- Dış İlişkiler Hizmetleri
- Dış Ekonomik Yardım Hizmetleri
- Genel Hizmetler
- Temel Araştırma Hizmetleri
- Borç Yönetimi Hizmetleri
- Genel Nitelikli Transferlere İlişkin Hizmetler
- Genel Kamu Hizmetlerine İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri
- Sınıflandırmaya Girmeyen Genel Kamu Hizmetleri

MURAT YAYINLARI

24. E Ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödene-
meyen tutarlar, bütçeye gider yazılarak emanet
hesaplarına alınır ve buradan ödenir. Ancak, ma-
lın alındığı veya hizmetin yapıldığı mali yılı izle-
yen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen
emanet hesaplarındaki tutarlar bütçeye gelir kay-
dedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı
üzerine ödenir.

26. D 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol
Kanunu'na göre muhasebe yetkilileri ödeme aş-
masında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üze-
rinde aşağıdakileri kontrol etmekle yükümlüdür:

- a) Yetkililerin imzası
- b) Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan bel-
gelerin tamam olması
- c) Maddi hata bulunup bulunmadığı
- d) Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri

27. E Subjektif doğruluk yani samimiyet ilkesi, gerek gi-
der ve gerekse gelir tahminlerinin ortaya konul-
masında mevcut durumun aynen yansıtılmasına
çaba gösterilmesini, doğruluğuna inanılan husus-
ların, çarpıtılmadan, gerçeğin anlaşılmasına ola-
nak verebilecek bir şekilde belirtilmesini gerekli
kılar.

MURAT YAYINLARI

25. B Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine
ait mali istatistikler, Hazine ve Maliye Bakanlığın-
ca aylık olarak yayımlanır. Sosyal güvenlik kur-
umları ve mahalli idarelere ait mali istatistikler ile
merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine
ait mali istatistikler Hazine ve Maliye Bakanlığınca
birleştirilerek, genel yönetim kapsamındaki kamu
idarelerine ait mali istatistikler elde edilir ve üçer
aylık dönemler itibarıyla yayımlanır.

28. D Bütçenin temel siyasi fonksiyonu, halkın bütçe
yapma hakkı olan bütçe hakkının, seçtiği temsil-
cileri eliyle parlamentoda gerçekleşmesini sağla-
maktır. Bütçenin siyasi fonksiyonunun bir boyutu,
bütçenin hazırlanması, uygulanması, kontrolü ve
denetlenmesi aşamalarının tamamının meclisin
siyasi denetimi altına alınmasıdır. Bu fonksiyonun
bir diğer boyutu da hükümetin ve hükümeti kuran
siyasi partilerin siyasi görüşlerini yansıtması, hü-
kümetin siyasi rengini taşımasıdır.

29. C 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na göre takvim yılının ilk 6 ay içinde yeni araç alanlar Ocak ve Temmuz taksitini öderler. Bu durumda araç Nisan ayında alınsa bile mükellefiyet yılın başında başlar. Oysa ki ikinci 6 ay içinde yeni araç alanlar sadece Temmuz taksitini öderler.

32. A 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre ücretlerde istisna ve muafiyetler:

- Diplomat muafılığı
- Elçilik ve konsolosluk çalışanları ücret istisnası
- Köyde elişi dokuması yapanlar
- Toprak altındaki zamanla ilgili ücret
- Köy bütçesinden hizmetlilere verilen ücretler
- Hizmetçi, çırak, bakıcılara ödenen ücretler
- Yemek, lojman, ulaşım parası
- Yolluk, yakacak yardımı

MURAT YAYINLARI

30. A 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre kurumlar vergisi mükellefleri:

- Sermaye şirketleri (Anonim şirket, limited şirket)
- Kooperatifler
- İktisadi kamu müesseseleri ve sair kuruluşlar
- Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler
- İsteğe bağlı olarak iş ortaklıkları

33. B 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre vergi ziyai suçu ve özel usulsüzlük suçlarında ceza zamanaşımı suça neden olan eylemin işlendiği yılı takip eden yılın başından itibaren 5 yıl iken, usulsüzlük cezasında 2 yıldır.

MURAT YAYINLARI

31. A Birinci sınıf tüccarın satış yapmasına rağmen henüz tahsil etmediği hasıllardan doğan geliri için vergi ödemek zorunda olması gelirin elde edilmesindeki tahakkuk esası gereğidir. Tahakkuk esasında gelirin sahibi tarafından talep edilebilir olması gerekir.

34. C 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre ihbar veya yapılan incelemeler dolayısıyla, bir mükellefin vergi kaçırdığına delalet eden emareler bulunursa, bu mükellef veya kaçakçılıkla ilgisi görülen diğer şahıslar nezdinde ve bunların üzerinde arama yapılabilir. Aramanın yapılabilmesi için:

1. Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların buna lüzum göstermesi ve gerekçeli bir yazı ile arama kararı vermeye yetkili sulh yargıcından bunu istemesi şarttır.
2. Sulh yargıcının istenilen yerlerde arama yapılmasına karar vermesi şarttır.

35. C Likidite tuzağı durumunda LM eğrisi yatay eksene paraleldir ve para politikası gelir artışında etkin bir politika değildir. Likidite tuzağında para arzı ne kadar arttırılırsa arttırılsın faizler belli bir taban düzeyine indikten sonra daha fazla düşmeyecektir. Bu durumda gelir artışı için maliye politikası araçları ile IS eğrisi yer değiştirilmelidir. Likidite tuzağı durumunda para politikası tam etkisiz, maliye politikası ise maksimum etkiye sahip olur.

38. B Gelire bağlı vergilerde yapılacak bir indirimin milli gelir üzerinde yaratacağı genişletici etki çarpan katsayısına bağlıdır. Çarpanı belirleyen de marjinal tüketim eğilimi ile nispi vergi oranıdır.

MURAT YAYINLARI

36. E Yeni Klasik Model'in savunuları:

- Ekonomik birimler rasyonel beklentilere sahiptir ve sistematik hata yapmazlar.
- Piyasalar sürekli temizlenir. Fiyat ve ücretler esnekler ve tam rekabet koşulları geçerlidir.
- Politika etkinsizliği teoremi geçerlidir. Rasyonel beklentiler altında ilan edilen genişletici para ve maliye politikaları etkisizdir. "En iyi politika politikasızlıktır."
- Politika uygulayanların ekonomik birimlerin beklentilerini sabit tutacaklarını düşünmeleri yanlıştır. (Lucas Kritiği)
- Para ve maliye politikalarının etkinliği politikaların ilan edilmemesine bağlıdır. Modelde konjunktür dalgalanmalarının temel nedeni ilan edilmeyen politikalarıdır.
- Kısa dönem arz eğrisi pozitif eğimlidir.
- Rasyonel beklentiler doğrultusunda Phillips eğrisi kısa ve uzun dönemde diktir.
- Ekonomi doğal işsizlik düzeyindedir. Gayri iradi işsizlik söz konusu değildir.

39. E Enflasyonla mücadele en etkin vergiler dolaylı vergilerdir. Çünkü doğrudan talep kısıcı etkileri vardır. Ancak dolaylı vergiler tersine artan oranlı olması nedeniyle sakıncalıdır.

MURAT YAYINLARI

37. A Klasik hazine işlemleri; yer ve zaman bakımından denkleştirilmez. Zaman bakımından denkleştirme işlemlerinde kısa vadeli borçlanma araç olarak kullanılır. Yer bakımından denkleştirme ise merkez bankası aracılığıyla yapılır.

40. D Gelir vergisinin artan oranlı yapısı nedeniyle otomatik stabilizatör gücü en yüksektir. Servet vergisinin ise nötrdür. Ancak baş vergisi maktu vergi olduğu için otomatik stabilizatör gücü en düşük olan vergidir.

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratyayinlari.com